

University of Groningen

Inflammation as a transdiagnostic factor in the development of psychopathology and somatic symptoms

Jonker, Iris

DOI:
[10.33612/diss.222503574](https://doi.org/10.33612/diss.222503574)

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2022

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Jonker, I. (2022). *Inflammation as a transdiagnostic factor in the development of psychopathology and somatic symptoms*. University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.222503574>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

Dankwoord

Aan het einde van mijn opleiding geneeskunde in 2009 twijfelde ik over een specialisatie in de interne geneeskunde of in de psychiatrie. Ik was erg geïnteresseerd in de verbinding tussen lichaam en geest en zo kwam ik voor mijn masterscriptie terecht bij Judith Rosmalen, met als onderwerp functionele klachten. Judith enthousiasmeerde mij voor wetenschappelijk onderzoek, maar ik wilde eerst zeker zijn van de specialisatie die ik wilde kiezen. Na een jaar als ANIOS Interne Geneeskunde besloot ik ook de psychiatrie te verkennen. Daar was ik meteen op mijn plek en solliciteerde ik voor de opleiding. Met Robert Schoevers kwam ik in gesprek over een combinatie van opleiding met onderzoek en daar had ik dankzij mijn ervaring met Judith zeker interesse in. Ik startte op een project van Hans Klein, over virussen en psychiatrie. Het was een woelige start en een hobbelig verloop. Een deel van het project viel weg, maar dat gaf de ruimte om het project te verbreden en zelf vorm te geven. Bovendien konden we gelukkig al heel snel ook Judith Rosmalen betrekken. Al vroeg in het traject kwamen we uit op de mediatie-vraag. Ik raakte geboeid door de rol van inflammatie in de psychiatrie. Bij meerdere psychische stoornissen was gevonden dat er een *geactiveerd immuunsysteem* was, maar wat betekende dat nu eigenlijk? Zijn psychiatrische stoornissen eigenlijk een lichamelijke ziekte? Of zijn lichamelijke klachten eigenlijk niet los te zien van de psyche? En zo kwam ik, met ondersteuning van Robert en Judith, tot dit proefschrift.

Robert, ik wil je om te beginnen bedanken voor de kans die je me gegeven hebt om mijn opleiding met onderzoek te combineren. Onze gesprekken over dit project vond ik inspirerend en gaven me vaak nieuwe moed, ook wanneer ik vastgelopen was. Ik vond het prettig om zelf aan het roer van mijn traject te staan, ik had gaandeweg de ruimte om het onderwerp te verbreden. Tijdens de hobbels wist ik me door je gesteund. Je begreep goed waar mijn interesses lagen en deed daar mooie suggesties voor, zoals het life events paper. En gelukkig was je enthousiast over het idee om Judith te betrekken en zette je dat onmiddellijk in gang.

Judith, ik wil jou bedanken dat je bij mijn masterscriptie mijn interesse in wetenschap hebt weten te wekken, en zo goed meedacht in mijn zoektocht naar een specialisatie. Ik ben ook erg blij dat je wilde invoegen in het project waar ik op begonnen was, voor mij was dat een opluchting. Ik ervaar je als een heel prettig persoon en een hele prettige en goede promotor. Je reageert snel, je bent bereikbaar en je hebt me gestimuleerd en geholpen om me te ontwikkelen in het onderzoek. Dankzij jouw input en grondige feedback heb ik uit elk paper waar je bij betrokken was naar mijn idee het beste weten te halen.

Hans, jou wil ik bedanken dat ik op je project kon starten. Wat hebben we een werk gehad aan het includeren van patiënten voor de ABC studie! En het vinden van creatieve oplossingen om ze de medicatie onder toezicht te kunnen laten innemen, ook wanneer opname meer dan 1 nacht niet wenselijk was. Het was een hele klus, maar we hebben hem geklaard! Voor mij is het al met al een heel leerzame ervaring geweest.

Al die inclusies waren niet gelukt zonder Erna 't Hag. Erna, ik wil je heel hartelijk bedanken voor je tomeloze inzet en enthousiasme bij het vinden en includeren van patiënten, het afnemen van de tests en het begeleiden naar het PET-centrum. Ik vond onze samenwerking gezellig en je hulp was absoluut onmisbaar!

Om te blijven bij de ABC-studie wil ik ook bedanken Janine Doorduyn, voor het delen van je kennis over PET-onderzoeken, het geduldig beantwoorden van mijn vragen daarover en voor je bereidwilligheid om de analyses van de ABC studie te doen. En natuurlijk voor het lezen en herlezen en herlezen van het uiteindelijk ABC-paper. Ook de andere co-auteurs van het ABC paper wil ik bedanken voor hun meelesen en meedenken.

Als laatste wil ik heel graag de deelnemers bedanken die hebben meegedaan aan de ABC-studie! Zonder jullie inzet en doorzettingsvermogen was het niet gelukt!

Dan kom ik bij Sonja Ockenburg, Sjoerd Visschedijk en Maria Schenk. Ik kwam met het idee van het paper over slaap, inflammatie en somatische symptomen en mocht daarbij gebruik maken van de data van Sonja, maar daarmee was dit project nog niet zomaar klaar! Sjoerd, je nam dit project op je om er een master thesis van te maken en dat is gelukkig gelukt, maar het bleef lastig om de data helemaal goed geanalyseerd te krijgen. Het was een hele puzzel maar dankzij Sonja en Maria zijn de analyses dan uiteindelijk toch volledig en goed uitgevoerd. Jullie alle drie, samen met Judith, hebben mij geholpen om dit paper tot stand te brengen, heel hartelijk dank!

Ik wil ook de leden van de beoordelingscommissie bedanken, Brenda Penninx, Jon Laman en Richard Bruggeman, voor hun bereidheid dit proefschrift kritisch te lezen.

Verder heb ik in de ruim 10 jaar dat ik met dit proefschrift bezig ben geweest veel mensen om me heen gehad die mijn opleidings- en onderzoekstraject extra leuk hebben gemaakt en die regelmatig lief en leed over mijn traject hebben aangehoord. Daarbij denk ik aan mijn vriendinnen, mijn kamergenootjes, de AIOS-groep, en later mijn collega's van het UCP en natuurlijk vooral van de poli soma en psyche en tot slot mijn intervisiegroep wil ik daarvoor bedanken.

Martje en Jardi, mijn paranimfen, jullie horen in vrijwel alle groepen uit de vorige alinea! Ik ben heel blij dat ik jullie naast me heb staan als paranimfen. Jullie gevoel voor humor

en steun heeft me door veel moeilijke momenten heen geslept. Martje, ik heb echt genoten van jouw enthousiasme in het organiseren van mijn promotiedag én gepaste kleding. Toen ik nog bezig was met spanning om de laatste loodjes af te krijgen hielp jij me al plannen te maken voor de leuke dingen. Jardi, jouw vlijmscherpe humor en analyses waardeer ik enorm!

Dan wil ik mijn zusje, zwager, (overleden) moeder en vader bedanken voor hun interesse en aanmoediging gedurende dit project. Myrthe, ik blijf aan je denken als mijn zus'je', maar kleiner ben je al lang niet meer! We hebben veel lief en leed gedeeld tijdens dit traject en daarin heb ik vaak je steun en vriendschap ervaren!

En tot slotte mijn mannen. Mark, je hebt me op zoveel manieren geholpen en gesteund! Je kunt me altijd laten lachen, zelfs over mijn diepste frustraties, en ook als het ging over dit proefschrift heb ik dat af en toe nodig gehad! Je hebt mijn Engelse taal verbeterd, je hebt vele presentaties aangehoord omdat ik wilde oefenen. Je hebt me geholpen om ook in mijn vrije tijd toch weer aan dit proefschrift te gaan zitten en om het af en toe juist even van me af te zetten. En op de valreep heb je ook nog de editing gedaan toen ik in tijdnood kwam! Je bent mijn steun en toeverlaat, je bent degene die mij het beste kent en bij wie ik me het meeste op mijn gemak voel. Een woord als 'bedankt' dekt de lading niet! Steven en Felix, wat geniet ik van jullie! Als ik met jullie ben kan ik alle andere dingen even opzij zetten, want jullie zijn het belangrijkste. Steven, je hebt ook nog eens de kaft van mijn proefschrift mee ontworpen, en Felix heeft geholpen! Jullie zijn mijn toppers!